

PRAVILNIK

O ZAJEDNIČKIM KRITERIJUMIMA I STANDARDIMA ZA USPOSTAVLJANJE, FUNKCIONISANJE I IZVEŠTAVANJE O SISTEMU FINANSIJSKOG UPRAVLJANJA I KONTROLE U JAVNOM SEKTORU

("Sl. glasnik RS", br. 99/2011 i 106/2013)

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se zajednički kriterijumi i standardi za uspostavljanje, funkcionisanje i izveštavanje o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole kod korisnika javnih sredstava.

Član 2

Termini koji se koriste u ovom pravilniku imaju sledeće značenje:

- 1) *Adekvatni sistemi finansijskog upravljanja i kontrole* prisutni su kod svakog korisnika javnih sredstava, koji u razumnoj meri obezbeđuju uverenost da postoji efektivno upravljanje rizicima, te da će se ciljevi i zadaci korisnika javnih sredstava ostvariti na efikasan i ekonomičan način;
- 2) *Dobro finansijsko upravljanje* odnosi se na zahtev da se javna sredstva troše i njima upravlja u skladu sa principima ekonomičnosti, efektivnosti i efikasnosti;
- 3) *Razumna uverenost* predstavlja zadovoljavajući stepen sigurnosti u pogledu određenog pitanja koje se razmatra u pogledu troškova, koristi i rizika;
- 4) *Rizik* predstavlja verovatnoću da će se desiti određeni događaj koji bi mogao imati negativan uticaj na ostvarivanje ciljeva korisnika javnih sredstava. Rizik se meri kroz njegove posledice i verovatnoću dešavanja;
- 5) *Međunarodni standardi interne kontrole* odnose se na standarde usklađene sa Smernicama za internu kontrolu u javnom sektoru Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija (INTOSAI);
- 6) *Rukovodilac korisnika javnih sredstava* je lice koje rukovodi radom, odnosno poslovanjem korisnika javnih sredstava;
- 7) *Upravljačka odgovornost* je obaveza rukovodilaca svih nivoa kod korisnika javnih sredstava da sve poslove obavljaju zakonito, poštujući principe ekonomičnosti, efektivnosti, efikasnosti i

javnosti, kao i da za svoje odluke, postupke i rezultate odgovaraju onome koji ih je imenovao ili im je preneo odgovornost;

8) *Upravljanje rizikom* odnosi se na postupak identifikovanja, procenu i kontrolu rizika sa ciljem da se obezbedi razumna uverenost da će biti dostignuti ciljevi korisnika javnih sredstava;

9) *Revizorski trag* je snimak koji pokriva celokupnu dokumentaciju i prikazuje poslovne promene u svim fazama i pruža mogućnost da se prate dokumentovani dokazi od zbirnih do pojedinačnih iznosa i obrnuto;

10) *Ekonomičnost* podrazumeva da sredstva koja korisnik javnih sredstava upotrebljava za sprovođenje svojih delatnosti budu blagovremeno dostupna, u odgovarajućim količinama, odgovarajućeg kvaliteta i po najpovoljnijoj ceni;

11) *Efektivnost* znači postizanje najboljeg odnosa između upotrebljenih sredstava i postignutih rezultata;

12) *Efikasnost* predstavlja odnos između postignutih rezultata i predviđenih ciljeva.

Član 3

Finansijsko upravljanje i kontrola je sistem politika, procedura i aktivnosti koje uspostavlja, održava i redovno ažurira rukovodilac korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima obezbeđuje uveravanje u razumnoj meri da će se ciljevi korisnika javnih sredstava ostvariti na pravilan, ekonomičan, efikasan i efektivan način, kroz:

- 1) poslovanje u skladu sa propisima, unutrašnjim aktima i ugovorima;
- 2) potpunost, realnost i integritet finansijskih i poslovnih izveštaja;
- 3) dobro finansijsko upravljanje;
- 4) zaštitu sredstava i podataka (informacija).

II SISTEM FINANSIJSKOG UPRAVLJANJA I KONTROLE

Član 4

Sistem finansijskog upravljanja i kontrole obuhvata sledeće elemente:

- 1) kontrolno okruženje;
- 2) upravljanje rizicima;
- 3) kontrolne aktivnosti;
- 4) informisanje i komunikacije;

5) praćenje i procenu sistema.

Elementi sistema finansijskog upravljanja i kontrole opredeljeni su u skladu sa međunarodnim standardima interne kontrole.

Član 5

Kontrolno okruženje obuhvata:

- 1) lični i profesionalni integritet i etičke vrednosti rukovodstva i svih zaposlenih kod korisnika javnih sredstava;
- 2) rukovođenje i način upravljanja;
- 3) određivanje misija i ciljeva;
- 4) organizacionu strukturu, uspostavljanje podele odgovornosti i ovlašćenja, hijerarhiju i jasna pravila, obaveze i prava i niveoe izveštavanja;
- 5) politike i praksu upravljanja ljudskim resursima;
- 6) kompetentnost zaposlenih.

Član 6

Upravljanje rizicima obuhvata identifikovanje, procenu i kontrolu nad potencijalnim događajima i situacijama koje mogu imati negativan efekat na ostvarenje ciljeva korisnika javnih sredstava, sa zadatkom da pruži razumno uveravanje da će ti ciljevi biti ostvareni.

Radi vršenja aktivnosti iz stava 1. ovog člana, rukovodilac korisnika javnih sredstava usvaja strategiju upravljanja rizikom, koja se ažurira svake tri godine, kao i u slučaju kada se kontrolno okruženje značajnije izmeni.

Kontrole koje služe za svođenje rizika na prihvatljiv nivo moraju biti analizirane i ažurirane najmanje jednom godišnje.

Član 7

Kontrola obuhvata pisane politike i procedure i njihovu primenu, uspostavljene da pruže razumno uveravanje da su rizici za postizanje ciljeva ograničeni na prihvatljiv nivo definisan u procedurama za upravljanje rizikom, a naročito:

- 1) procedure za autorizaciju i odobravanje;
- 2) podelu dužnosti i prenos ovlašćenja, kako bi se onemogućilo jednom licu da u isto vreme bude odgovorno za autorizaciju, izvršenje, knjiženje i kontrolne aktivnosti;

- 3) sistem duplog potpisa u kome ni jedna obaveza ne može biti preuzeta ili izvršeno plaćanje bez potpisa rukovodioca korisnika javnih sredstava i rukovodioca finansijske službe ili drugog ovlašćenog lica;
- 4) pravila za pristup sredstvima i informacijama;
- 5) prethodnu proveru zakonitosti koju sprovodi ovlašćeno lice koje odredi rukovodilac korisnika javnih sredstava;
- 6) procedure potpunog, ispravnog, tačnog i blagovremenog knjiženja svih transakcija;
- 7) izveštavanje i pregled aktivnosti - procenu efektivnosti i efikasnosti transakcija;
- 8) nadgledanje procedura;
- 9) procedure upravljanja ljudskim resursima;
- 10) pravila dokumentovanja svih transakcija i poslova vezanih za aktivnost korisnika javnih sredstava.

Kontrole moraju biti odgovarajuće, a troškovi za njihovo uvođenje ne smeju prevazići očekivanu korist od njihovog uvođenja.

Član 8

Informisanje i komunikacija obuhvataju:

- 1) identifikovanje, prikupljanje i distribuciju, u odgovarajućem obliku i vremenskom okviru, pouzdanih i istinitih informacija koje omogućavaju zaposlenima da preuzmu odgovornosti;
- 2) efektivno komuniciranje, horizontalno i vertikalno, na svim hijerarhijskim nivoima korisnika javnih sredstava;
- 3) izgradnju odgovarajućeg informacionog sistema koji omogućava da svi zaposleni imaju jasne i precizne direktive i instrukcije o njihovoj ulozi i odgovornostima u vezi sa finansijskim upravljanjem i kontrolom;
- 4) korišćenje dokumentacije i sistema toka dokumentacije koji obuhvata pravila beleženja, izrade, pomeranja, upotrebe i arhiviranja dokumentacije;
- 5) dokumentovanje svih poslovnih procesa i transakcija radi izrade odgovarajućih revizorskih tragova za nadgledanje (nadzor);
- 6) uspostavljanje efektivnog, blagovremenog i pouzdanog sistema izveštavanja, uključujući nivoe i rokove za izveštavanje, vrste izveštaja koji se podnose rukovodstvu i način izveštavanja u slučaju otkrivanja grešaka, nepravilnosti, pogrešne upotrebe sredstava i informacija, prevara ili nedozvoljenih radnji.

Član 9

Praćenje i procena sistema obuhvata uvođenje sistema za nadgledanje finansijskog upravljanja i kontrole procenom adekvatnosti i njegovog funkcionisanja.

Praćenje i procena sistema se obavlja tekućim uvidom, samoprocenjivanjem i internom revizijom.

III USPOSTAVLJANJE, FUNKCIONISANJE I IZVEŠTAVANJE O SISTEMU FINANSIJSKOG UPRAVLJANJA I KONTROLE

Član 10

Za uspostavljanje, održavanje i unapređenje sistema finansijskog upravljanja i kontrole odgovoran je rukovodilac korisnika javnih sredstava.

Član 11

Rukovodilac korisnika javnih sredstava odgovoran je i za:

- 1) određivanje ciljeva korisnika javnih sredstava kojim rukovodi, razradu i sprovođenje strateških planova, akcionih planova i programa za ostvarenje ciljeva;
- 2) identifikaciju, procenu i upravljanje rizicima koji prete ostvarenju ciljeva korisnika javnih sredstava, uvođenjem odgovarajućih kontrola u skladu sa međunarodnim standardima interne kontrole;
- 3) planiranje, upravljanje i računovodstvo javnih sredstava;
- 4) pridržavanje principa zakonitosti, pravilnosti i zdravog finansijskog upravljanja javnim sredstvima;
- 5) efektivno upravljanje osobljem i održavanje neophodnog nivoa njihove stručnosti;
- 6) čuvanje i zaštitu sredstava i informacija od gubitaka, krađe, neovlašćenog korišćenja i pogrešne upotrebe;
- 7) uspostavljanje odgovarajuće organizacione strukture za efektivno ostvarivanje ciljeva i upravljanje rizicima;
- 8) uspostavljanje uslova za zakonito i etičko ponašanje zaposlenih kod korisnika javnih sredstava;
- 9) razdvajanje odgovornosti za donošenje, izvršavanje i kontrolu odluka;
- 10) uvođenje internih pravila za finansijsko upravljanje i kontrolu, putem internih akata;
- 11) potpuno, ispravno, tačno i blagovremeno evidentiranje svih transakcija;

12) praćenje, ažuriranje i preduzimanje mera za poboljšanje sistema za finansijsko upravljanje i kontrolu, u skladu sa preporukama interne revizije i ostalim procenama;

13) dokumentovanje svih transakcija i poslova i obezbeđenje revizorskog traga unutar korisnika javnih sredstava;

14) izveštavanje o stanju sistema za finansijsko upravljanje i kontrolu.

Pojedine odgovornosti iz stava 1. ovog člana rukovodilac korisnika javnih sredstava može preneti na druga lica u okviru korisnika javnih sredstava kojim rukovodi, ako zakonom ili drugim propisom nije drukčije određeno.

Prenošenjem odgovornosti u smislu stava 2. ovog člana ne isključuje se i odgovornost rukovodioca korisnika javnih sredstava.

Član 12

Rukovodioci unutrašnjih organizacionih jedinica korisnika javnih sredstava odgovorni su rukovodiocu korisnika javnih sredstava za aktivnosti finansijskog upravljanja i kontrole koje uspostavljaju u organizacionim jedinicama kojima rukovode.

Član 13

Rukovodilac korisnika javnih sredstava izveštava ministra finansija o adekvatnosti i funkcionisanju uspostavljenog sistema finansijskog upravljanja i kontrole do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu podnošenjem odgovora na upitnik koji priprema Centralna jedinica za harmonizaciju.

IV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 14

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o zajedničkim kriterijumima i standardima za uspostavljanje i funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru ("Službeni glasnik RS", broj 82/07).

Član 15

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".